

застосування, цей процес все таки є ефективним у тому випадку, коли потрібно вирішити питання швидко та без участі третіх осіб. Законодавче врегулювання цього питання дозволить підвищити його ефективність та збільшить відсоток застосування.

Список використаних джерел

1. Кармаза О. Медіація та переговори як альтернативні способи вирішення спорів. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/5/3.pdf>
2. Про альтернативне вирішення спорів. URL: <https://ukrmediation.com.ua/ua/korysna-informatsiia/pro-alternatyvne-vyrishennia-sporiv>

Содомора Р.
*суддя Бучацького районного суду
Тернопільської області*

ПОТЕНЦІАЛ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ У ВІТЧИЗНЯНУ ПРАКТИКУ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ

Дослідження корупційних ризиків України у поєднанні з аналізом міжнародного досвіду протидії корупції на основі нормативно-правових документів та фахової літератури міжнародних організацій глобального рівня, а також Європейського Союзу передбачає визначення потенціалу, можливостей та напрямів імплементації світового досвіду у вітчизняну парадигму протидії корупційним ризикам та подолання корупції.

В контексті визначення напрямів імплементації у вітчизняну практику світового досвіду протидії корупційним ризикам суттєве значення має всесторонній аналіз напрацювань міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією, визначення і виявлення сильних і слабких сторін. На такій основі стає можливим формування реально проривної програми ефективної боротьби з корупцією і, головне, створення передумов для ліквідації породжувачих, відтворюючих, поширюючих і детермінуючих її умов, тобто корупційних ризиків. Не потребує додаткової аргументації твердження, що витіснити корупцію із середовища її перебування, усунути умови, що її породжують, можна тільки в рамках апробованих світовою практикою проектувань, нормативних умов і технологій.

В порядку імплементації міжнародного досвіду в Україні вважаємо доцільним створення стабільної багаторівневої системи організаційно-правового забезпечення мінімізації корупційних ризиків і протидії корупції. На цій основі вітчизняне антикорупційне законодавство по більшості показників має потенціал вийти на рівень показників успішних в

боротьбі з корупцією країн, домогтися таким чином відповідності в повній мірі всім принципам, нормам і настановам міжнародного права, отримати внаслідок програмно-цільовий характер.

Головною особливістю при цьому вбачаємо перехід від окремих, розрізнених заходів реагування на конкретні корупційні ризики та прояви корупції до застосування системного підходу у вирішенні виникаючих проблем в загальному контексті викорінення корупції як суспільного явища.

Такі результати можуть в перспективі оцінюватись як пряма реакція на трактування корупції і корупційних ризиків, що розглядалось у попередніх розділах, не як сукупності окремих корупційних правопорушень (хабар, зловживання повноваженнями, комерційний підкуп), а як стійкого багатоаспектного соціального явища, що породжує непримиренний конфлікт між державними інтересами, громадським обов'язком, корпоративною обмеженістю і особистою корисливістю. Надзвичайно відповідальним моментом при цьому, на наш погляд, залишається питання професіоналізму і відповідальності тих осіб, яким доручається реалізація відповідних національних стратегій і постійно поновлюваних національних планів подолання корупційних ризиків і протидії корупції.

Напрямом імплементації світового досвіду у вітчизняну парадигму протидії корупційним ризикам та корупції вважаємо приділення належної уваги елітній корупції, виробленню антикорупційних стандартів для бізнесу та державних корпорацій, а також моніторингу якості реалізації антикорупційних заходів.

Важливим для формування сучасної вітчизняної парадигми нівелювання корупційних ризиків та протидії корупційним діям є врахування позитивного міжнародного досвіду боротьби з корупцією, нагромадженого успішними в цьому відношенні країнами: Данії (контроль службової поведінки, ротація кадрів, кар'єрне просування найбільш здібних працівників); Великобританії, Фінляндії, Швейцарії (відкритість відомчих систем, попередження відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом); Швеції (незалежна і ефективна система правосуддя, стимулювання чиновників, які чесно і добросовісно служать суспільному добробуту); Нідерландів, Ізраїлю (моніторинг причин виникнення корупційних відносин, позбавлення корупціонера суспільних пільг і державних гарантій); Сінгапуру (боротьба з елітною корупцією, спрощення бюрократичних процедур, захист осіб-інформаторів, конфіскація); Німеччини, Норвегії, Франції (культивування в громадській свідомості образу чиновника, як людини, яка стоїть на сторожі державного інтересу, криміналізація корупції в приватному секторі); Японії (громадянський контроль, етичний кодекс службової поведінки, кодекс честі підприємця як базис правового регулювання державно-приватних відносин); Бельгії, Канади, США (спрощення державного

контролю бізнесу, гарячі лінії, притягнення до відповідальності за корупційні зловживання не тільки фізичних, але і юридичних осіб).

Імплементуючи ті чи інші норми міжнародного права в досліджуваній сфері, слід не випускати з уваги, що особливості сучасного міжнародного антикорупційного співробітництва визначаються достатньо широкою номенклатурою факторів об'єктивного і суб'єктивного характеру. В їх числі: - глобалізація корупційної практики, перетворення корупції у явище, що загрожує національній безпеці, і в перешкоду на шляху демократичного розвитку, яку важко подолати; високий рівень латентності корупційних практик; тісний зв'язок корупції з іншими видами злочинів – відмиванням грошей, шахрайством і тероризмом; витонченість і пристосуванство до будь-якої обстановки; неповнота і недосконалість правових розпоряджень і вказівок національних законодавств.

При імplementації положень міжнародних правових норм у вітчизняну парадигму протидії корупційним ризикам і подолання корупції не можна не враховувати той факт, що навіть максимально правильні реформи, спрямовані на утвердження цінностей законності, демократії і гнучких ринкових відносин, при певних обставинах можуть породжувати нові корупційні ризики, формування нових корупційних схем і більш витончені форми корисливих протиправних зловживань, що не завжди мотиватори антикорупційної діяльності мають позитивний вектор. Нерідко їх тренд орієнтований в прямо протилежну сторону, використовується не з метою створення, консолідації і утвердження ідеалів соціальної справедливості, а з метою руйнування, деморалізації, утвердження режиму домінування.

Імперативом успішної імplementації світового досвіду в українську практику є врахування міжнародно-правових основ і організаційної структури міжнародного співробітництва у сфері попередження корупційних ризиків та протидії корупції.

Дослідження міжнародного досвіду протидії корупційним ризикам і подолання корупції дозволяє констатувати, що неможливо обійтись без добре налагоджених механізмів правового, організаційно-кадрового і інформаційно-роз'яснювального забезпечення політики протидії корупції. Тому розглядаючи напрями імplementації світового досвіду у вітчизняну парадигму протидії корупційним ризикам, вважаємо доцільним виділити найбільш важливі для цього заходи попередження і припинення корупції, в тому числі наступні: формування високоефективної правової стратегії і тривкого антикорупційного законодавства; створення добре налагодженої системи державних органів, організацій і підрозділів, придатних на високому професійному рівні забезпечити якісне виконання прийнятих антикорупційних рішень; підвищення рівня прозорості управлінських процесів, покращення контролю і звітності, зменшення монополізму влади; створення механізму вирішення кадрових питань, який виключав би можливість переслідування приватних інтересів;

підвищення професіоналізму службовців; оптимізація матеріального стимулювання і соціального захисту державних і муніципальних службовців; зарплата повинна бути достатньо високою, щоб знецінити доходи від хабарів; впровадження кодексів етики.

Таким чином, імплементовані у вітчизняну парадигму позиції міжнародного досвіду щодо протидії корупційним ризикам можуть суттєво посилити національну стратегію протидії корупції, додатково наповнити національний план протидії корупційним ризикам і корупції, антикорупційні плани загальнодержавних (міністерств і відомств) та регіональних органів виконавчої влади України, муніципальних утворень, розвинути систему заходів щодо подолання корупції.

Світлак І.

*доктор філософії в юридичних науках,
доцент кафедри права та гуманітарних наук
Вінницького навчально-наукового інституту економіки
Західноукраїнського національного університету*

СУБ'ЄКТИВНИЙ СКЛАД УЧАСНИКІВ ПРИ НАДАННІ ПОСЛУГ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У сучасному світі все більшої актуальності набуває розвиток ІТ ринку, що базується на застосуванні продуктів ІТ-компаній чи користуванні їхніми послугами. ІТ-ринок, з моменту свого виникнення і потеперішній день, вражає динамічними темпами розвитку, широкими можливостями, збільшенням числа користувачів та використанням глобальних інформаційних систем. Складність надання послуг із застосуванням цифрових технологій пов'язується із різними чинниками, серед яких «кількість учасників процесу надання ІТ-послуги, характер їх взаємодії тощо» [1, с. 295]. В процесі надання ІТ-послуги відносини виникають між замовником та виконавцем, споживачем та дистриб'ютором. В практиці, сторонами договору зазвичай є резидентами різних юрисдикцій (англосаксонська чи романо-германська). Такий характер відносин виокремлює надання послуг в ІТ середовищі. Зауважимо, що вивчення особливостей застосування окремих категорій цивілістики в умовах формування новітньої сфери послуг ще тільки починається.

Беззаперечно, належне правове регулювання новаційних відносин є умовою реалізації базових положень цивільного законодавства, де «за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену